

Ja pots veure la revista
en colors!

TICS

La revista de la Fundació Alverna

Núm. 23

Desembre 2016 -
Març 2017

ANTICS I AMICS

- CAMINADA I CALÇOTADA
- CRÒNICA DE L'ASSEMBLEA
- ESCRIT DE LA JUNTA
- LA COMISSIÓ DE LOCAL

EDITORIAL

L'educació de gènere

L'ALVERNA

- ACTIVITAT DE LES UNITATS
- EXCURSIÓ D'AGRUPAMENT
- PROJECTE GEOCAUCHING

ARTICLE

- EDUCACIÓ AMB
PERSPECTIVA DE GÈNERE

CUINATICS

- "QUICHE" DE CARBASSA

DINORAMA

- LA MOTXILLA

HISTÒRIA

- HISTÒRIA DEL GUIATGE A
TARRAGONA

ENTREVISTEM...

- OLGA XIRINACS

DESCOBERTA I AVENTURA

- ESCALADA

XIRUQUERUS

FOTOTICS

* Foto de portada: Caminada per
la Budallera (Arxiu Alverna)

La Fundació Alverna no es fa responsable de les
opinions i/o articles de tercers publicades a la
revista TICS.

Equip de Redacció:

Sergi Aldave	Joan Olivan
Adrià Castellví	Llúvia Palliso
Màrius Castellví	Mayte Solé
Xavi Fort	Pau Salvador
Marta Martínez	Albert Villarroya

Maquetació:

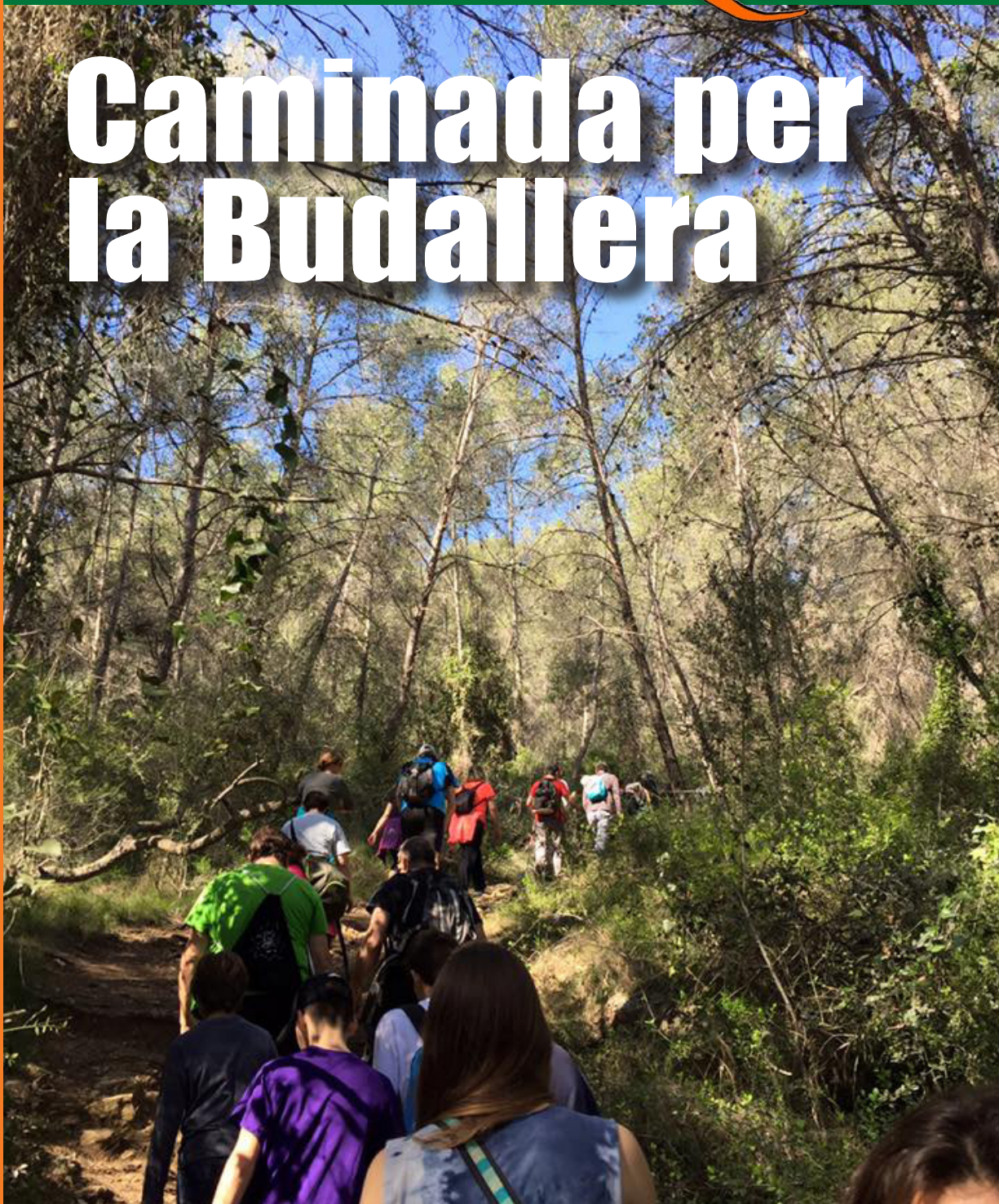
Cinta Olivan	Joan Olivan
--------------	-------------

Fundació Alverna
Pl. Sant Fructuós, 1
43002 TARRAGONA

anticsiamics@aeigalverna.org

Col·labora: Minyons i Guies de Catalunya

Caminada per la Budallera

*"Sempre a punt! és una frase
que encara em repeteixo i ha
estat un lema al llarg de la vida."*

Entrevistem Olga Xirinacs, escriptora i primera
Comissària de Guies Sant Jordi a Tarragona. p. 16

Caminada per la Budallera i calçotada

Foto de grup de la caminada d'enguany. Foto: Marta Martínez.

El passat 18 de març, en un dia que ja anunciava la primavera, prop de 70 persones -nens i nenes, caps, pares, mares, antics i amics de l'agrupament- es van donar cita per a la tradicional excursió d'Antics i Amics.

Enguany, el recorregut ha transcorregut durant deu quilòmetres per la zona de la Budellera, espai natural de la nostra ciutat que és actualment l'objecte d'un projecte urbanístic que contempla la construcció de prop de 6.000 pisos per connectar els barris de Llevant amb Tarragona. Els excursionistes es van trobar a les 9'45h a l'Arrabassada per prendre l'autobús fins a la Platja Llarga. Un cop a la platja, els participants van seguir els camins de l'anella verda que els van portar en direcció al Monnars, per pujar seguidament al Gurugú i baixar fins a la Budellera, al Mare Nostrum i, finalment, a la Vall de l'Arrabassada. Allí l'agrupament havia preparat una fantàstica calçotada que vam gaudir en un ambient de germanor.

Explicacions de Joan Pons. Foto: Marta Martínez.

Al llarg d'aquest dia assolellat i primaveral, a través de les pinedes de Tarragona, el Joan Pons, ambientòleg especialitzat en dret ambiental, va anar detallant als participants de la caminada la peculiaritat de l'entorn de la Platja Llarga, espai d'interès que porta el segell Natura 2000, i de la Budellera, posant èmfasi en l'impacte en el paisatge i també ambiental del projecte urbanístic existent per aquesta zona de la ciutat. L'activitat ha servit d'iniciació i invitació a explorar i recórrer aquests preciosos senders malauradament poc coneguts pels tarragonins.

Aquestes excursions són necessàries per tal de implicar els ciutadans en la preservació dels seus paisatges i del seu territori, garantint-ne així la seva existència, la seva utilitat i, en definitiva, preservant l'entorn i el patrimoni natural de Tarragona.

Calçotada a l'Arrabassada. Foto Xavi Fort.

Sort que l'any que ve ja tindrem el nostre local! Aquest és el comentari més escoltat durant l'inici de l'assemblea de l'Associació d'Antics i Amics celebrada el passat 14 de gener a una sala de l'Espai Kesse. Aquest comentari es repeteix entre els assistents mentre anem a buscar cadires per encabir, apretats però ben avinguts, la quarantena d'assistents que deixen petita la sala.

Amb la junta al capdavant de la sala, i després d'anunciar que actualment Antics i Amics compta amb 107 socis, les diferents comissions van fent memòria de la feina feta al llarg de l'any: els de l'arxiu han digitalitzat ja més de 160 caixes de diapositives, i ara centren la feina en els negatius; la comissió del Terreny d'Acampada ens expliquen les gestions que han anat fent a la Febró, primer amb un terreny, i després amb un segon, i ara ja sembla que ben aviat podrem gaudir d'un terreny d'acampada gestionat conjuntament amb l'Agrupament; des de la Travessa d'Andròmines es fa una valoració de la setena edició de la Travessa, arrelada i consolidada a les festes de la ciutat, i amb una participació de voluntaris i d'andròmines que es manté; pel que fa a la Revista TICS, celebren la bona salut de la publicació, amb una comissió nombrosa i diversa, i expliquen el darrer número de la revista, una edició especial on es va poder explicar que Antics i Amics havia assolit el seu objectiu principal: trobar i comprar un local per l'Alverna; i per últim, la comissió de la Caminada valora la ruta realitzada el curs passat, al voltant de la Torre de Fontaubella.

En conjunt, unes comissions que mostren que l'associació segueix ben viva després dels ja més de 7 anys d'existència, i que els seus socis continuen amb ganes de fer coses per l'agrupament i la ciutat.

Amb la presentació i aprovació de l'estat de comptes donem el curs per tancat, i així arriba el punt estrella de l'assemblea: la presentació dels nous locals. La Gemma Vendrell repassa els plànols i ens fa cinc cèntims del projecte arquitectònic, mentre que el Luisja ens mostra la viabilitat econòmica de tot plegat i l'Agustí ens ajuda a entendre l'entramat organitzatiu i l'encaix entre associacions i Fundació Alverna. Fruit d'aquestes explicacions, l'Associació acorda mantenir quotes durant quatre o cinc anys, per tal de poder contribuir econòmicament amb seguretat a les obres d'adequació del local.

Els pressupostos pel nou curs s'aproven sense ensurts, amb l'explicació que algunes de les activitats principals de l'Associació passaran a ser organitzades "oficialment" per la Fundació Alverna, i finalment es deixa un torn obert de paraula, on comencen a planar sobre els assistents temes com la cada cop més propera celebració del 50è aniversari de l'Agrupament. En parlarem a l'assemblea del curs vinent!

ARCADI CORNADÓ

Estimats socis i sòcies dels Antics i Amics de l'Alverna,

Hores d'ara tots deveu ja saber que hem complert el primer i més difícil pas de l'objectiu principal pel qual es va crear l'associació fa ja nou anys. Vam néixer amb el ferm propòsit d'ajudar en un primer moment els caps de l'Agrupament en les negociacions i moviments que van seguir a la notícia de què els pares Caputxins abandonaven l'edifici de la Rambla Nova, que havia estat la nostra casa durant gairebé quaranta anys. Després de parar el cop i amb l'Agrupament còmodament instal·lat a l'antic edifici de la Universitat Rovira i Virgili, gràcies a l'Ajuntament de Tarragona, vam dedicar molts dels nostres esforços tant humans com econòmics a la recerca d'un nou local de propietat on l'Agrupament pogués continuar duent a terme la seva tasca educativa.

Després d'anys de cerca, el passat octubre per fi vam trobar un local que complia amb tots els nostres requisits. Gràcies a totes les hores dedicades durant aquests anys pels caps de l'Agrupament i als socis dels Antics i Amics, hem pogut fer front a la compra del local sense

Signatura del contracte d'arres del nou local.

demanar cap préstec. De tota manera, encara no hem acabat la feina. Durant aquest any es duran a terme obres per adequar el local, amb vistes a inaugurar-lo al mes de setembre, a punt pel nou curs. Ara mateix estem a l'espera de rebre alguns pressupostos per fer front a aquestes obres. Com que no sabem la xifra exacta, encara no sabem si disposem ja de tots els diners necessaris. És per això que, de moment, hem decidit mantenir les nostres quotes. A l'assemblea del curs 2016/2017, moment en el que ja coneixerem les despeses finals de les obres i l'import d'altres despeses associades (notaria, impostos, legalitzacions), decidirem si modificar les quotes o mantenir-les durant un temps determinat. A la vegada, serà el moment per prendre algunes decisions importants relacionades amb els objectius de l'associació.

Estem molt a prop de la meta, però encara falta l'últim esforç. Moltes gràcies a tots pel vostre suport i la vostra col·laboració.

CRISTINA, LUISJA I TXUS

Junta de l'Associació d'Antics i Amics de l'Alverna

La Junta en l'Assemblea del 14/1/2017.

I la Comissió de Local no para!

Tots els que formem part d'aquesta comissió hem estat escoltes i tenim molt clar què hem de fer per a què funcionin les patrulles. Cadascú ha d'agafar un rol, i això és el que hem fet amb aquesta comissió. Per exemple, l'Àngel, que fins que no es va trencar el maluc, ens portava a fer treball de camp. El vam arribar a veure enfilat en una finestra per veure com era un local en lloguer per dins. O l'Albert Claramonte, que el consell de llavors el recordarem per haver omplert una pissarra plena de números a punt de fer-nos esclatar el cap. Però això no ho hagués pogut fer sense el seu company, el rei dels plans de viabilitat: el LuisJa, un visionari que va escriure que cada any hauríem d'aconseguir 10.000€. El més fort és que ho vam aconseguir. També ens ha ajudat

la Cris, que, amb el temps, ha esdevingut "la sisenera", la directora d'orquestra que fa que la feina arribi al dia i ben feta. Després tenim el Joan Manel, que coneix pràcticament totes les immobiliàries de Tarragona; el deuen tenir ben fixat.

L'Anton, àlies *l'Advocat del Diable*, que ens fa veure l'altra part de les coses (molt necessari, perquè els alvernians ens animem amb facilitat). El Màrius, que no pot treballar sense un bon Chartreuse al davant, fa que, de números i problemes, en veiem un projecte entranyable i esperançador. La Gemma Vendrell, amb la seva rapidesa fent plànols, ajudant-nos a tots a veure potencial als espais buits. També la Mariona, la Gegi i el

L'EDUCACIÓ DE GÈNERE

Ens pot sorprendre, amb ulls d'avui, que als inicis dels anys 70 de la passada centúria, l'Escoltime es plantejés l'opció coeducativa, és a dir, tenir unitats de nens i nenes junts.

Encara que ens xoqui, cal recordar que el més comú era que els agrupaments de nois i de noies estiguessin separats. Inclús en el cas d'agrupaments mixtes, com l'Alverna, les unitats estaven separades. En aquella època, el pensament social predominant no era massa procliu a què homes i dones compartissin massa activitats.

En el cas del nostre agrupament, la implantació de les unitats mixtes es va anar fent progressivament, tot i que les unitats separades ja tenien accions compartides des de feia temps. Tanmateix, el procés coeducatiu necessàriament implicava a tota l'estructura de l'organització escolta. I aquí és on la cosa va grinyolar una mica. Si bé els equips de caps van

ser ben aviat mixtes, l'existència de caps d'agrupament noies, comissàries de demarcació i generals no es va normalitzar fins ben entrats els anys 80. Sense anar més lluny, l'Alverna no va disposar de la seva primera cap d'agrupament noia fins l'any 1989, vint anys després de la seva creació i quinze anys des de què es va iniciar la proposta coeducativa!

Ara podem pensar que ja s'ha assolit una certa paritat en els nostres agrupaments i en el nostre moviment. Les unitats són mixtes i les tasques de responsabilitat estan raonablement compartides.

Però el canvi iniciat a mitjans dels 70 no pretenia aconseguir una simple paritat.

La qüestió de fons és mantenir una constant reflexió a les nostres unitats, als nostres equips de caps, consells d'agrupament i moviment, per projectar uns valors de gènere als nostres joves i infants durant la seva experiència escolta. Estem parlant d'uns valors que no ens deixin indiferents davant de la violència de gènere, la discriminació i el sexisme que, malauradament, encara estan ben arrelats a la nostra societat.

Cal projectar uns valors amb perspectiva de gènere als nostres infants i joves durant tota la seva experiència escolta.

Pau, que sense ells això no hagués estat possible. I jo, la secretària del grup, fent-vos una crònica d'una petita part de tot el que hem hagut de suar per arribar fins aquí.

Però això no és tot. Tenim local, sí, però tenim molta feina per endavant: plànols d'arquitectura, constructores, obres, paperassa de l'IBI, del permís d'activitat, taxes i més taxes, etc.

Això tot just acaba de començar, i per tant, ens seguirem trobant cada setmana a dos quarts de nou de la nit al nostre bar assidu, la Pepita.

JÚLIA ABELLÓ

Alguns membres de la comissió celebrant la compra del local.

Castors i Llúdrigues

Els Castors i Llúdrigues del 27 al 30 de desembre vam anar de Camp d'Hivern a La Manreana, una casa de colònies amb granja situada a Juneda.

Els nens i nenes de la unitat, junt amb els caps, anaven a ajudar en Rasheed, un científic que, tot fent un experiment, s'havia convertit en un ésser que veia tothom igual, com si fóssim robots. Els científics ens van rebre a la casa, i al llarg dels tres dies els Castors i Llúdrigues van anar superant una sèrie de proves mitjançant les quals aconseguien ingredients que corresponien a aspectes que ens diferenciaven, com les emocions o les diferències físiques. Finalment, un cop van aconseguir tots els ingredients, els vam barrejar i va venir el Rasheed, que va beure la poció final i... va funcionar! El Rasheed va tornar a ser com abans i ens podia veure a tots amb les nostres diferències.

Ràngers i Guies

Els Ràngers i les Noies Guia vam anar de Camp d'Hivern a Vallfogona de Riucorb (Conca de Barberà) del 2 al 5 de gener. Al principi vam tenir alguns problemes logístics amb la casa de colònies, però vam poder-los solucionar i no van impedir que ens ho passéssim d'allò més bé! Vam fer un eix d'animació de superherois, i els R/NG van posar en pràctica moltes habilitats. Llàstima que el temps no ens va acompanyar. Va fer molt de fred i sobretot, boira! No se'n va anar fins l'últim dia (quina mala sort!). En definitiva, van ser quatre dies molt intensos que, de ben segur, recordarem sempre!

Pioners i Caravel·les

Aquest Camp d'Hivern els Pioners i Caravel·les vam anar a Cabrera d'Igualada a passar quatre dies de convivències màgiques. No vam parar: entre la ruta pels salts d'aigua (on vam aprofitar per entendre'ns una mica millor), els tallers, jocs de nit i vetllades..., sense oblidar els rapejos improvisats als temps lliures! Uns grans campaments on ens vam conèixer millor i vam fer molta pinya.

Llops i Daines

Els Llops i les Daines vam anar de Camp d'Hivern al petit poble de l'Arbolí.

La boira dels primers dies va deixar pas al sol radiant d'hivern, sobretot durant la ruta que vam fer pujant cap a Gallicant! Des d'aquest poble abandonat i sobre un mar de núvols, vam gaudir d'unes vistes espectaculars i vam fer un raid on ens vam conèixer una mica més a fons i vam reflexionar al voltant del conflicte dels refugiats, la fauna de les Muntanyes de Prades i altres temes apassionants! L'últim dia vam gaudir d'un suculent dinar amb les famílies.

Un cop finalitzat el Camp d'hivern, entre tots hem descobert el veritable origen del virus SPAC que ens havia estat jugant males passades tot el trimestre!

Truc 1 i Truc 2

Els Trucs de l'agrupament vam anar, plegats, a Blancafort, un poble de la Conca de Barberà del 27 al 30 de desembre per a fer el nostre camp d'hivern.

Tots els membres de Truc1 i Truc2 vam haver de passar unes proves i fer uns concursos de talents per poder arribar a emular cantants i ballarins famosos! De mica en mica, actuació rere actuació, vam acabar descobrint quin era el nostre talent ocult, la qual cosa ens va permetre fer molta pinya entre nosaltres. Ens ho vam passar d'allò més bé!

Petit acte de Portes Obertes dels nous locals

A l'espera de la inauguració definitiva una vegada es facin les obres previstes de condicionament dels nous locals de l'Agrupament, no es podia aturar l'ansietat dels alvernians de fer-hi una visita, tot just acabats de comprar per la nostra Fundació.

És per això que el 17 de desembre passat es va organitzar una visita de Portes Obertes amb l'assistència d'un bon grapat d'infants, joves, caps, pares i antics que varen tenir la oportunitat de passejar pel que seran els futurs caus de les unitats.

La distribució prevista va ser presentada per la Gemma Vendrell; i el cap d'agrupament, el Joan Manel Burillo, i la Cristina Saladí, com a presidenta de l'Associació d'Antics i Amics, varen adreçar unes paraules per emmarcar el moment històric. L'acte senzill va acabar amb un petit refrigeri que va acompanyar l'alegre xerrameca dels presents.

PREPAREM EL PROJECTE D'AGRUPAMENT

Aquest any l'Alverna vam fer l'excursió d'agrupament el cap de setmana de l'11 i 12 de febrer. L'any passat vam marxar a principis de curs i, per tant, enguany tocava fer-la a meitat de curs, ja que com a agrupament vam decidir anar canviant de dates, alternant entre fer-la com a primera excursió del curs i fer el pas d'unitat, o fer-la durant la meitat del segon trimestre i aprofitar per fer feina del projecte d'agrupament.

Vam anar a la Pobla de Cérvoles, a la comarca de les Garrigues (Lleida), un lloc on no havíem estat mai amb el cau. Ens vam allotjar a Cal Gort, una casa de colònies molt gran on vam poder cabre-hi tots perfectament i que tenia tot el necessari i més. Un gran descobriment!

Vam sortir ben d'hora de Tarragona amb dos autocars. Un cop vam arribar al poble, ens vam dividir en petits grups (que en realitat eren tribus), perquè havíem anat a la Trobada Anual de Tribus d'Alvernini, organitzada per uns sacerdots que adoraven el déu Kero-Kero i ens volien imposar la seva religió. Les tribus, però, no ens sentíem representades per aquest déu i vam defensar el nostre déu fins al final.

Durant el cap de setmana vam fer moltes activitats: jocs de coneixença per petits grups, taller record, joc de nit, bona nit i bon dia. I a més a més, també vam tenir dos espais dedicats al projecte d'agrupament, Geocauching, que serà una cursa de proves basada en la geolocalització i amb temàtica de natura. En aquests espais de projecte, cada petit grup tenia un tema diferent relacionat amb la natura, i va preparar una de les activitats que hi haurà a les proves de la cursa.

A Alvernini feia molt de fred i gairebé no vam veure el sol, però, tot i així, ens ho vam passar molt bé i es va fer molta cohesió entre els membres de les tribus. A més, vam menjar molt i molt bé gràcies als intendants que van venir a cuinar: la Paula i l'Amàlia, antigues membres de l'Alverna, i el Xavier, que tot i no haver passat mai pel cau, es va sentir com a casa!

Diumenge, abans de marxar, vam fer una reflexió tots junts sobre com ens havíem comportat durant el cap de setmana. Ens vam adonar que havíem sigut molt amics amb els de la nostra tribu però que no havíem respectat les altres. I els sacerdots van demanar perdó per haver-

Excursió d'agrupament a la Pobla de Cérvoles

nos volgut imposar la seva religió. La conclusió que vam extreure de tot plegat és que està bé tenir unes creences pròpies, però ens hem de tolerar els uns als altres.

Durant el cap de setmana no van faltar moments de temps lliure, en què infants i joves van jugar tots junts i barrejats entre unitats. I els petits grups heterogenis que vam fer el primer dia van servir pels serveis a les menjades (parar i desparar la taula i fregar) i per al moment de recollida de diumenge, en què cada petit grup es va encarregar de netejar una part de la casa.

Així doncs, es pot dir que l'excursió va anar molt bé perquè féssim cohesió d'agrupament, i a més ens va servir per fer feina de projecte, cosa que s'agraeix perquè

així les unitats no ens carreguem amb tanta feina i podem planificar-nos millor el curs sense necessitat d'haver-nos de reservar tants espais de treball de projecte.

Per acabar, cal dir que ens emportem una molt bona experiència d'aquesta excursió i, sobretot, aprenentatge, ja que de cada activitat que fem sempre n'extraïem alguna cosa nova que ens servirà per millorar o per no repetir errors.

Sempre a punt!

TEXT: HELENA BARCELÓ
FOTOS: JÚLIA ABELLÓ

Si voleu saber més del geocaching
consulteu: www.geocaching.com

Un grup presenta el seu tresor. Foto: Júlia Abelló.

Cada any, a part dels projectes que realitza cada unitat, l'Alverna en porta a terme un altre a nivell de tot l'agrupament, on hi participen nens i caps des de Castors fins a Truc. Alguns anys, a més, el projecte s'obre a altres participants, com ara les famílies i els Antics i Amics. Aquest n'és un!

Els passats mesos de novembre i desembre, les unitats van fer una pluja d'idees de projectes relacionats amb la natura; i posteriorment van escollir la que més els interessava. La proposta "GeoCAUching" va ser, de lluny, la que va motivar més els infants. Estava inspirada en l'app "Geocaching", una mena de caça del tresor moderna que, amb un mòbil o GPS, permet orientar-se en un mapa i trobar capses que altres persones han amagat i registrat. L'Alverna va decidir modificar-la una mica, per fer-la a l'estil de cau...

Durant l'excursió d'agrupament es van dividir els infants, des de C/LL a Truc, en 9 grups d'edats barrejades; cada grup va preparar una activitat (un joc, una reflexió, un teatre...) relacionada o inspirada per un tema de natura. Tant el tema com l'activitat s'havien de mantenir en secret dins de cada grup. Més endavant, cada grup haurà de posar tot el material en una capsa, i l'amagar-la. I, per a fer-ho més de cau, res de mòbils o GPS...! Cada grup s'haurà d'orientar i marcar clarament en un mapa (de

paper!) el lloc on la capsa estigui amagada. Més tard, els grups rebran un mapa amb els amagatalls de les nou capses marcats, i podran començar la seva caça del tresor... amb l'objectiu de trobar tantes capses com es pugui, fer totes les activitats, interactuar amb la natura i, sobretot, passar-ho molt bé! Més endavant, la localització de les capses es podrà pujar a l'app de Geocaching, per a què pugui gaudir-ne més gent.

"Esteu tots convidats a passar-ho bé i gaudir de la natura"

La part final del projecte, és a dir, amagar les capses i fer la caça del tresor, s'ha planificat pel dissabte 22 d'abril. Es farà en algun lloc de la Budellera, un espai que forma part de l'Anella Verda de Tarragona i que actualment es veu amenaçat per un pla urbanístic que implica construir edificis de fins a vuit pisos en bona part d'aquest espai. Durant el matí, els grups buscaran un lloc on amagar la seva capsa i ho marcaran al mapa. Després, les famílies que vulguin, així com els Antics i Amics, podran venir a dinar. Tot just acabar de menjar podrà començar el GeoCAUching! Les famílies tenen la possibilitat d'unir-se als grups on hi hagi els seus fills i filles, mentre que els membres d'Antics i Amics es repartiran de manera equitativa entre els grups.

Esteu tots convidats a passar-ho bé i gaudir de la natura!

MIREIA SEGUÍ

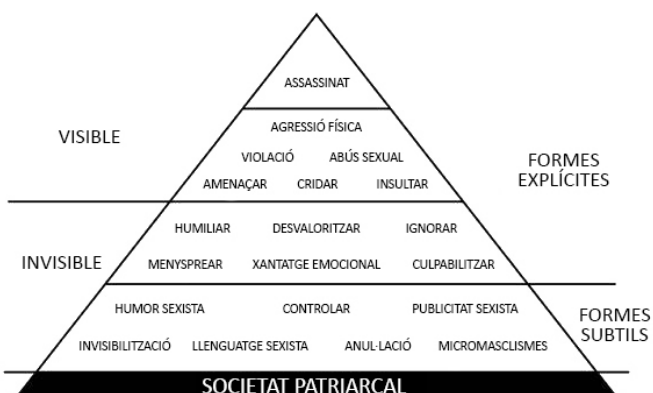
Educació amb perspectiva de gènere

Des de l'equip de caps de l'Alverna som conscients que a la nostra societat actual, a més a més de la violència de gènere (que pot ser més visible), encara hi prevalen molts prejudicis i maneres diferents de tractar, i fins i tot de jutjar, segons el gènere. Qui no ha cregut que era millor triar un noi per al seu equip de futbol perquè segur que jugava millor? Qui no ha sentit una broma sobre que són les noies qui han de cuinar o fregar l'olla? Els comentaris sexistes disfressats de bromes, o les actituds "paternalistes" (negant l'autonomia de les noies o dones i sobreprotegint-les) són encara presents en molts dels àmbits de la nostra societat. No volem que el cau sigui un d'ells.

Però, què és el gènere? El podríem definir com totes les característiques (socials, psicològiques, polítiques...) que cada societat assigna en funció del sexe biològic, establint les categories masculí i femení. A cada categoria se li associen unes maneres determinades de ser (estereotips de gènere) i comportar-se (rols de gènere), que es transmeten socialment. La perspectiva de gènere implica tenir en compte les desigualtats entre les condicions de cada gènere, per a poder corregir-les.

Si som conscients que les idees sobre gènere dels infants i joves són adquirides a través del que veuen i

L'Alverna commemorant el Dia de la dona treballadora, març 2016.

experimenten (a casa, a l'escola...), no podem oblidar que el cau és un espai més d'aprenentatge i que els caps som models de conducta. Tenint-ho en compte, el passat 19 de novembre vam aprofitar la proximitat amb el 25N, dia en contra de la violència de gènere, per a abordar aquesta problemàtica amb tot l'agrupament. Ens sembla, però, que no és suficient: educar amb perspectiva de gènere no implica tan sols fer tallers, descobertes o activitats enfocades a temàtiques de gènere; també inclou tot un component implícit, del dia a dia, més subtil i transversal, present en tots els àmbits i moments. Cal tenir en compte la perspectiva de gènere a l'hora de dissenyar les activitats o en expressar-nos, tant en la forma com en el contingut.

Els caps som models de conducta, també en les idees de gènere.

Per tot això, el consell de caps ens considerem responsables de descobrir les nostres mancances per a després treballar-les; de formar-nos en el gènere; de fomentar el llenguatge no sexista i d'eradicar els micromasclismes en el dia a dia per a poder ser, després, un exemple per als infants. Aquesta és una feina que ens hem proposat de fer en els propers anys, i així, en un futur, aplicar la perspectiva de gènere a tot allò que fem al cau.

MIREIA SEGUÏ

QUICHE DE CARBASSA I TOMÀQUET

La Quiche és un pastís d'origen francès que admet molts ingredients. Aquesta recepta, amb carbassa i tomàquet, és vegetariana. No cal menjar-lo calent, així que és un plat perfecte per preparar abans i poder estar pels convidats, o per prendre a casa dels amics, o en un sopar per compartir... Animeu-vos a provar-la, que triomfareu!

Ingredients:

- 1 base de pasta brisa (feta a casa o comprada per enfornar)
- Mantega
- 225 gr de polpa de carbassa tallada a daus
- Alfàbrega
- 3 ous
- 250 ml de nata
- 50 gr de formatge ratllat

carbassa i remeneu un parell de minuts més.

Condimenteu amb alfàbrega i sal al gust. Afegiu la nata i els ous ben batuts, també el formatge ratllat. Remeneu bé i poseu-ho damunt la base de pasta. Fornegeu durant uns 20 o 25 minuts a 200º. Retireu del forn i desemmotlleu.

Et voilà! Ja la teniu a punt. Es pot menjar calenta o a temperatura ambient.

Escalfeu el forn i poseu la base en un motlle de quiche/tartaleta. Escalfeu la mantega en una paella i coeu la

carbassa durant uns 6 minuts, que quedi cruixent per fora i tova per dintre. Afegiu els tomàquets a la

MAYTE SOLÉ

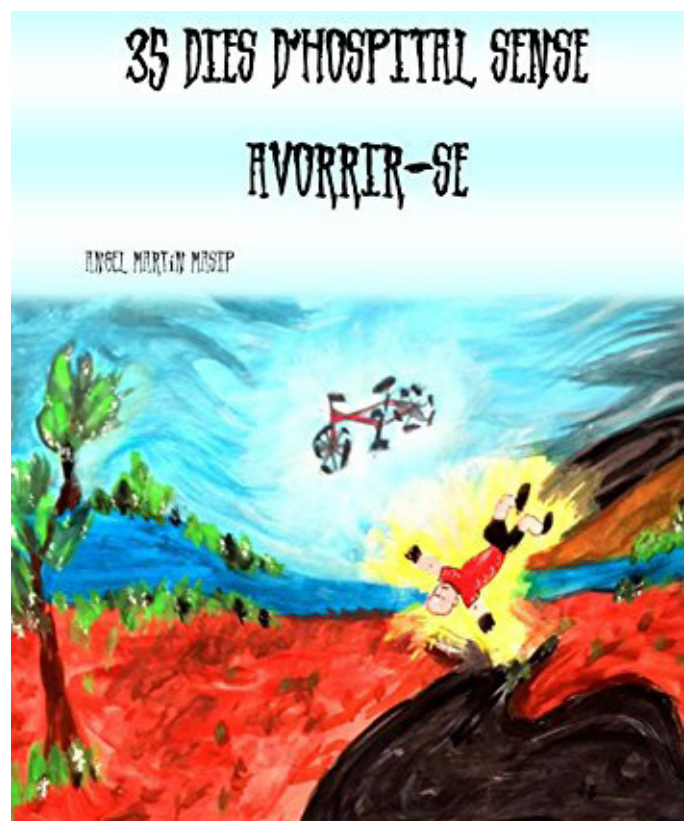
L'Àngel Martín ens presenta el seu llibre

Quan vaig aparèixer a la TICS va ser per explicar-vos la meua passió per la BTT. Per alguna raó la meua bici em va portar a estar ingressat a l'hospital. Com diria un amic caure, *ni en aquestes condicions pots estar parat*. I és que vaig aprofitar per escriure un llibre amb tocs d'humor de les meves vivències durant els trenta-cinc dies que em va tocar estar-hi.

El mateix dia que el vaig acabar d'escriure em va arribar un 'tuit' que el termini per presentar obres al Premi de Lletres Ciutat de Tarragona s'acabava aquell mateix dia. Tot un senyal. El vaig presentar i va quedar finalista!!! Ara està disponible a les llibreries La Rambla i a La Capona, ambdues lligades al Cau. També a Amazon en format electrònic.

Ull! No el comenceu a llegir abans d'anar a dormir; no seriau la primera persona que l'endemà arriba amb cara de son a la feina.

ÀNGEL MARTÍN

*Truc · Travessa La Riba – La Bartra, 1981-1982.
Arxiu: Alverna.*

*Camp d'Estiu Ràngers i Noies Guies · Capafonts, 1986.
Arxiu: Alverna.*

MOTXILLA, NOSTRA COMPANYYA

La motxilla és quelcom més que un estri per carregar coses; és una companya riallera de viatge i de descoberta. I tot i que de vegades pot ser una mica pesada, sempre ens guia càlidament pels camins i viaranyes.

La motxilla ens fa ser una mica caragols, amb la casa a l'esquena... Ser caragol és una metàfora del ser escolta: viure a l'aire lliure i lliurament, on sigui i amb qui sigui.

Ella ens acompanya des de què sortim de casa fins que tornem a casa. Qualsevol casa del món. Al seu fons s'hi acumulen records, experiències i moments viscuts amb intensitat.

Oh, motxilla, nostra companya!

*Ràngers i Noies Guies · Excursió a l'Ermita MD de la Roca, 1995.
Arxiu: Alverna.*

*Camp d'Estiu Ràngers i Noies Guies a la Fageda d'en Jordà, 2010.
Arxiu: Alverna.*

1- Pas d'unitat de les Daines de l'Alverna, curs 1972-73. Arxiu Alverna.

2- Caravel·les del M.D. del Claustre en ruta d'Espot - St. Maurici - Aigües Tortes - Estany Negre - Bohí - Restanca - Salardú - Vielha, al juliol de 1971. Arxiu Marta Olivan.

3 - Cau de Daines de l'Alverna al primer pis dels Caputxins. Arxiu Emi Guasch.

L'origen comú de l'escoltisme i el guiatge català és el moviment fundat pel general britànic Robert Baden-Powel (BP per als escoltes). Inicialment s'adreçava a nois de 12 a 14 anys que s'organitzaven en patrulles dirigides per un d'ells mateixos. Només la unitat, on s'unien 3 patrulles de 6 a 8 nois, tenia un animador més gran. Els únics adults eren els caps d'agrupament i els de les organitzacions superiors centrals. El 1909 ja hi havia 107.986 Boy Scouts a la Gran Bretanya, i el 1922 se'n censaven 1.019.205, en 31 països. Més tard (1916) es va crear el moviment de Llobatons, de 8 a 12 anys, seguint la mítica del Llibre de la Selva, de Rudyard Kipling, i el moviment dels Rovers, de 15 a 17 anys (1918).

Molt sovint les germanes d'aquells scouts volien imitar les activitats dels nois que, per la mentalitat de l'època, no podien compartir, i BP, ajudat per la seva germana petita Agnes, va escriure el mètode de les guies: Girl Guides, a Suggestion for Character Training for Girls (Noies Guies, un suggeriment per l'educació del caràcter de les noies, 1909). Agnes BP va ser la primera Vicepresidenta de la WAGGGS (World Association of the Girl Guides and Girl Scouts), però el gran creixement va venir amb la seva successora, a partir de 1917, Olave Saint Claire Soames, que s'havia casat amb BP l'any 1912.

A Catalunya els primers escoltes van ser els Exploradores Barceloneses, promoguts per un militar i de caire força espanyolista, l'any 1913, amb grups paral·lels de Noies Exploradores. Es van estendre per Espanya i sabem que hi va haver un grup masculí a Tarragona, però no sabem si també n'hi havia un de noies. A finals dels anys 20, l'historiador Josep M. Batista i Roca, Vicepresident de la

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, organitza la formació dels Guies Excursionistes de Catalunya que impulsaran l'escoltisme i el guiatge en les seccions infantils dels centres excursionistes, amb la idea d'una formació cívica dels joves, en valors catalanistes. El 1932 el guiatge es consolida amb la creació de la Germanor de Noies Escoltistes (aviat Noies Guies), després es creen les Girl-Scouts i l'Agrupament Congesta, impulsat per Mossèn Batlle. Després de la guerra civil, on escoltes i guies van fer serveis auxiliars, van ser il·legalitzats tots els moviments juvenils amb l'excepció del Frente de Juventudes. De l'any 1946 al 1956 es reorganitzen alguns grups de caps en la clandestinitat, presidits encara per

Batista i Roca des de l'exili, i en la dècada dels 60 es recuperen agrupaments, la majoria emparats

per una part de l'Església. El 1963 les Guies Sant Jordi, confessionals, se separen de la Germanor de Noies Guies, i el 1965 Nois i Noies Escoltes (NINE) s'escindeixen de la Germanor de Minyons de Muntanya, ambdues fent coeducació.

A Tarragona l'escoltisme i el guiatge es recuperen a primers dels 60. Els impulsors són Maria Antònia Ferrer i Lluís Arola, pares de sis nois, que engresquen d'altres famílies (els Alcañiz, Arnal, Gispert...) i comencen amb una unitat de Llobatons, amb la Maria Antònia Recasens com a primera Akela. Neixen, paral·lelament, l'agrupament masculí Robert d'Aguiló i el femení Mare de Déu del Claustre. Les Guies van tenir de cap d'agrupament l'Olga Xirinacs, que seria també la primera Comissària en constituir-se la Delegació Diocesana de Tarragona de Guies Sant Jordi, l'any 1970.

Tot i que es fessin algunes activitats conjuntes d'escoltes i guies, fins a meitat dels anys 60, ambdós

“Fins els anys 60 el guiatge no criticava els estereotips de gènere”

Història del guiatge a Tarragona

moviments desaconsellaven la coeducació per evitar una “masculinització” en l’educació de les noies o “feminització” dels nois, sense plantejar cap crítica a la perpetuació d’aquests estereotips. També s’acceptava com a natural que els Llobatons tinguessin caps exclusivament noies, igual que els col·legis de nens tenien únicament dones mestres per als més petits. Tot i amb això, cal reconèixer que el fet d’organitzar sortides i acampades només de noies ja era tot un avenç, amb resistències de la societat de l’època i sovint de les pròpies famílies. Cal destacar que, el fet d’organitzar-se soles a tots els nivells, donava oportunitats per a formar-se en tota mena de responsabilitats, entre d’altres en el lideratge, molt difícil per a les noies.

Quan l’any 1974 es decideix una fusió accelerada de Minyons Escoltes amb Guies Sant Jordi, tot i que feia temps que algunes unitats eren mixtes, sobretot el Truc, la ideologia dels i les dirigents ja ha canviat força. Ara es pretén afavorir amb la coeducació un tracte més natural

entre nois i noies i combatre els rols tradicionalment assignats a cada gènere. De fet, el que preocupa al Guiatge és que es pugui reproduir el model social i es deixi de promoure el lideratge de les noies. Per evitar-ho es va establir la duplicitat amb home i dona per a tots els càrrecs de responsabilitat, des dels caps d’agrupament als comissaris generals, passant pels de demarcació, branques, etc.

De totes maneres, aquesta situació no era aliena a l’entorn social i la conciliació de la vida familiar i professional o d’estudis, la qual seguia essent molt més difícil per a les noies. Així, en el cens del curs 1981/82 de ME-GSJ, hi havia 148 caps d’agrupament homes per només 83 dones, de manera que l’obligació de la diarquia de gènere en aquest càrrec només es complia en la meitat dels agrupaments. Aquest va ser el cas de l’Alverna durant vint anys.

JOAN OLIVAN

*Caps d’Agrupament i Consilisari a la promesa de Llops i Daines.
Camp d’estiu 1990. Arxiu Alverna.*

MAYTE SOLÉ CLAVERO, LA PRIMERA CAP D’AGRUPAMENT.

No és fins el curs 1989-1990 en què l’Alverna compta amb la primera noia cap d’agrupament. És la Mayte Solé Clavero, que amb diversos anys d’experiència com a cap de Llops i Daines, assumeix aquesta responsabilitat formant el primer tàndem de caps d’agrupament de la història de l’entitat, juntament amb el Xavier Fort Sabaté.

Avui la Mayte continua vinculada a l’Agrupament, com a mare d’un cap i d’una trucaire, i com a membre d’Antics i Amics. Preguntant-li sobre el que va representar aquella decisió, com a dona i guia, ens diu: “Ho vaig assumir amb naturalitat. Perquè ho devia a l’Alverna i perquè l’Agrupament havia de normalitzar d’una vegada la coeducació al nivell dels seus màxims responsables.”

OLGA XIRINACS

L'Olga Xirinacs Díaz és nascuda l'any 1936 i, potser precisament per això, sempre ha estat una dona lluitadora i infatigable. La seva faceta més coneguda és la d'escriptora, per la qual ha rebut premis com el Sant Jordi o el Ramon Llull. L'any 1990 la Generalitat de Catalunya li va concedir la Creu de Sant Jordi. Però potser el que no es coneix tant és que va ser la primera cap d'agrupament de les guies del Verge del Claustre i la primera comissària de la Demarcació de Tarragona en ple franquisme. Als seus 81 anys està a punt de presentar el seu nou llibre "Reencarnacions miserables".

Com vas entrar en el món de l'escoltisme i el guiatge?

Hi havia unes famílies que havien viscut l'experiència escolta a Barcelona, i volien que els seus fills també ho poguessin viure, i van fundar l'Agrupament Robert d'Aguiló. Eren gent inquieta civilment i políticament. Hi havia el cardenal de Arriba y Castro, no eren temps fàcils. En Lluís Arola, la Roser Gavaldà, el Toni Achón, la Mre Antònia Recasens, en Ramon Salas... van ser els encarregats d'introduir l'escoltisme i el guiatge a la nostra ciutat, i ja des del principi m'hi vaig implicar.

Només era per nois aquest primer agrupament, el Robert d'Aguiló?

Érem escoltes i guies, amb branques

separades i funcionàvem com a agrupaments diferents: el Robert d'Aguiló per una banda i el Mare de Déu del Claustre per l'altra, però amb molta activitat conjunta a nivell pràctic. De totes maneres, físicament els nois i les noies estàvem separats.

Però nosaltres teníem la idea que, als inicis, el moviment estava clarament diferenciat entre els nois i les noies...

No, de cap manera! Per exemple, la meva germana va ser membre del Robert d'Aguiló, fent d'Akela dels Llobatons. No hi va haver mai cap separació a nivell de caps. De fet, en aquells moments, era força sorprenent. Les famílies també van tenir un xoc; s'exclamaven que les noies, que no havien sortit mai soles, de cop marxessin de campaments amb un grup de nois.

Amb quina unitat vau començar l'activitat escolta?

Es va començar amb Llobatons. Ens reuníem per preparar l'activitat i teníem també un consiliari. Era molt curiós perquè s'especificava que la cap havia de ser assistida pel consiliari...

Quins records tens de les activitats que fèieu?

Sobretot recordo moltíssimes reunions! També fèiem campaments en masos que alguna família cedia per a l'activitat. En aquests campaments podíem fer coses a l'aire lliure, que era el principal valor educatiu. De fet, es va construir un camp de treball estable

.Jurament escolta. 1972
Foto: Arxiu Olga Xirinacs.

a Mont-ral per a què els escoltes hi poguessin anar a fer treballs. Fins i tot vam aconseguir una donació d'un particular per a material. També recordo una revista que editàvem que es deia Vatua.

Quin era el teu paper com a comissària?

Coordinava els agrupaments i les formacions de caps. Els agrupaments venien a Tarragona a donar fe de les seves activitats, des de Lleida fins a Castelló. Cal pensar que la demarcació diocesana no coincidia amb la política. De tot això jo n'havia de passar comptes a Barcelona. Cada mes anava a la seu i tots els comissaris de Catalunya ens reuníem allí.

Com eren aquestes formacions?

Es feien a Llinars del Vallès. Hi anaven tots els caps del moviment i les formacions tractaven sobre la pedagogia, les tècniques a l'aire lliure, jocs i danses, cançons i els trets definidors: país, persona i educació per a l'esperitualitat.

Teníem la idea que el moviment era molt més feminista del que tu ens expliques o del que hem pogut llegir en documents històrics...

Als anys 60 practicàvem allò que en diem un feminisme involuntari. Només pel fet de crear un moviment de noies ja era feminista. Es creava un lloc on les noies eren les protagonistes i això era inusual i inexistent en la resta d'espais on elles participaven. Tots els que en formàvem part érem molt avançats per l'època. La revolució ja era que les noies dormissin amb els nois en el mateix espai quan anàvem de campaments!

I tot això no tenia cap conseqüència? No teníeu conflictes amb les autoritats?

Sí, es clar que sí. Hi havia els campaments de les joventuts de la Falange, i aquests moltes vegades

venien a apedregar-nos... Venia també la policia als campaments i a casa. Preguntaven a veure què s'havia fet en aquell mas. No passava desapercebut, estàvem en ple franquisme.

Fundacionalment el moviment neix amb una clara intenció catalanista, però també s'acollien altres valors o us implicàveu en d'altres causes?

La inquietud inicial era la de Baden Powell quan va fundar el moviment: educació, respecte per la natura i les creences religioses. Però a Catalunya l'interès principal era que fos un moviment del país, i, evidentment, això feia que xoquéssim frontalment amb la Falange. De totes maneres, tampoc hi havia moltes causes on implicar-se. Estava tot molt adormit. Però sí que va ser un bon cultiu per tot el que va venir després.

El moviment escolta estava polititzat en aquell moment?

Tenia un contingut eminentment social, hi havia tot el ferment del socialisme català. Era un moviment educatiu però també associatiu, i, per tant, tenia aquest contingut socialista.

Molts personatges polítics van passar pel moviment escolta...

Tant Òmnium Cultural com l'escoltisme van ser una bona escola. Tots els caps escoltes, un cop van començar els primers moviments polítics, van marxar cap allà. De fet, si us hi fixeu, totes les persones que van fer coses que van valer la pena pel país havien sortit de l'escoltisme: el teatre, la Nova Cançó...

Com t'ha marcat l'escoltisme al llarg de la teva vida?

Sempre a punt! És una frase que encara em repeteixo i ha sigut el meu lema al llarg dels meus vuitanta-un anys de vida.

SEMPRE A PUNT!

* Fotos històriques: Arxiu Olga Xirinacs

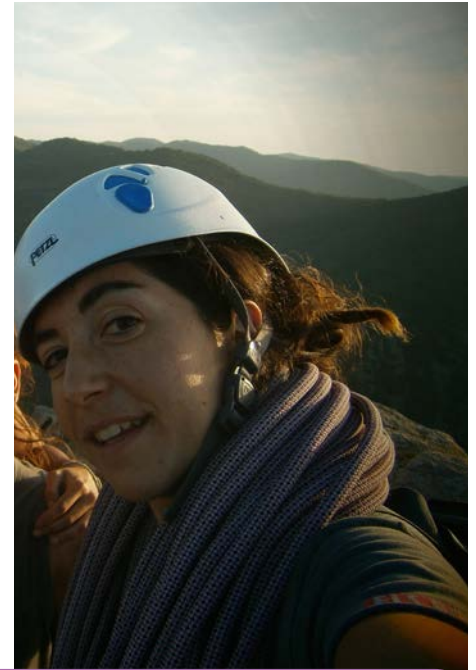
“La llavor de l'escoltisme i el guiatge a Tarragona”

*.Jurament escolta. 1972
Foto: Arxiu Olga Xirinacs.*

L'ESCALADA, UN ESPORT BEN COMPLET!

L'Alba Suanes Larena és mestre a l'escola la Vilella Baixa però viu a Cornudella de Montsant, al Priorat. És una guia de llarg recorregut, ja que va començar com a Castors a l'Alverna, passant per totes les unitats fins a fer de cap durant cinc anys, més tres de tresorera i un any de formadora a FOCA 1.

Quan vius a un poble com Cornudella de Montsant l'escalada es respira. Jo vaig tastar aquest esport abans d'instal·lar-me al poble, però una vegada aquí, tenir parets per escalar a 10 minuts de casa és un luxe que et facilita la pràctica.

L'escalada és un esport molt complet, tan físicament com psíquicament. Quan escales has de tenir el cap en ser conscient del teu cos i els seus moviments, on poses les mans, els peus...; la condició física és important, però el coco encara ho és més i també s'entrena! A tot aquest treball li has de sumar la bona companyia i estar a la muntanya amb unes vistes, sovint, espectaculars. El moment pot arribar a ser indescriptible!

ESCALADA = FÍSIC + PSÍQUIC + BONA COMPANYIA + NATURA

Hi ha molts tipus d'escalada, però les que més predominen per aquesta zona són l'esportiva, que consisteix en pujar un tram de paret amb corda, i el bloc (boulder) on has d'escalar blocs de roca de poca alçada i només necessites un matalàs (crash pad). No m'agradaria deixar d'anomenar l'escalada de via llarga (parets altes que impliquen una escalada més llarga), i l'escalada clàssica (els estris per assegurar-te els col·loques tu a la roca), que potser es practica menys en aquesta zona, però que la

podem trobar a un lloc tan emblemàtic com el Montsant. Jo vaig començar amb l'escalada esportiva i és la que més acostumo a practicar. Arbolí, Siurana i la Morera de Montsant són els sectors (zones on trobem diferents vies per pujar) que tinc més propers, però Margalef, la Mussara, Mont-ral o Vilanova de Prades són altres zones per passar una bona estona i que estan relativament a prop.

Fa uns anys vaig provar l'escalada de via llarga a Horta de Sant Joan i he de dir que, tot i el respecte per l'alçada (n'he fet alguna de 300 metres), m'agrada molt. També recomanaria Montserrat, tot i que jo només hi he anat una vegada. Mundialment, es coneixen l'escola de Siurana i l'escola de Margalef, però hi ha molts indrets on gaudir d'aquest esport. El tipus de roca marca molt la diferència.

Alhora, el ventall de dificultat en les diferents parets és molt ampli; trobem vies molt fàciles i d'altres que prou pots fer de mirar-te-les... Són mooolt difícils. Però, en tot cas, n'hi ha per tots els públics, fins i tot per a la canalla. Amb els nens i les nenes és una bona manera per treballar habilitats de lateralitat i equilibri, així com valors de companyonia, treball en equip, confiança i superació. És una eina molt interessant per treballar durant la fase de coneixença a les diferents unitats del cau!

Xirguerus!

EL GEOCACHING ÉS UN JOC D'AMAGAR UN "TRESOR"...

UA'ALAA!!!

... I AMB EL MÒBIL ENREGISTRAREM LES COORDENADES PERA QUE ALGÓ ALTRE EL PUGUI TROBAR

ELS RÀNGERS I GUIES JUGUEN A GEOCACHING...

I COM HA DE SER EL "TRESOR"?

HA DE SER UNA COSA MOLT NOSTRA... EL PEP ERA QUÍ L'HAVIA DE PORTAR, OI?

SI, L'HE PORTAT

AU, ANEM A CERCAR L'AMAGATAU!

VOLS DIR QUE NO T'HAS PASSAT, PEP?

SSSHHH! NO DIGUI'S RES...

AQUÍ HI HA UN LLOC MAGNÍFIC! VINGA PEP, TREU EL NOSTRE "TRESOR"

PERÒ... PERÒ... AIXÒ ÉS EL BRAÇ INCORRUPT DE SANTA TECLAAA, ANIMAAAAL!

... ELS MOSSOS CREUEN QUE EL ROBARRI DEL BRAÇ ÉS COSA D'UNA MAFIA INTERNACIONAL: BLA, BLA...

AQUÍ EL PORTO. NO PODREU DIR QUE NO ÉS BEN NOSTRAT...

PEP! T'HAS PASSAT TRES POBLES !!

MARIUS 2017 ©

Llops i Daines amb els caps, mares i pares, al Camp d'Hivern a Arbolí.

Pioners i Caravel·les al Camp d'Hivern de Cabrera d'Igualada.

Llops i Daines al Camp d'Hivern a Arbolí.

fotoTICS

Ràngers i Guies d'excursió a Cornudella el 5-6/11/2016

Pioners i Caravel·les d'excursió a Roda de Berà el 5-6/11/2016.